

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 23Co/363/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2213200051
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 09. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Daša Kontríková
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2018:2213200051.3

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Daša Kontríková a sudkýň: JUDr. Iveta Jankovičová a JUDr. Ľubica Bundzelová, v právnej veci žalobcu: C. V., nar. XX.XX.XXXX, štátna príslušnosť Ruská federácia, bytom A. X, Q. - M. XXXXXX, R. (Čečensko), Ruská federácia, zastúpený advokátkou: JUDr. Miroslava Mittelmanová, so sídlom Drotárska cesta č. 16, Bratislava, proti žalovanému: Slovenská republika konajúca prostredníctvom Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, so sídlom Pribinova č. 2, Bratislava, o zaplatenie 5.393 eur, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Dunajská Streda, č. k. 5C/1/2013-278 zo dňa 7. júla 2017, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie sa r u š í a vec sa mu v r a c i a na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Odvolaním napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie žalovaného zaviazal zaplatiť žalobcovi 5.393 eur titulom nemajetkovej ujmy do troch dní od právoplatnosti rozsudku a žalovaného tiež zaviazal zaplatiť žalobcovi trovy konania v plnej výške. Súd rozsudok po citovaní § 3 ods. 1, § 7, § 9 ods. 2, § 17 ods. 2, 3, 4 zák. č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci, článkom 8 ods.1 a 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, vecne odôvodnil tým, že vzhľadom na to, že nárok žalobcu na náhradu škody bol opodstatnený, súd priznal žalobcovi nemajetkovú škodu vo výške 393 eur, ktorá zodpovedá dobe zaistenia od 14.10.2011 do 28.10.2011 (rozhodnutie oddelenia cudzineckej polície Policajného zboru Dunajská Streda riaditeľstva hraničnej a cudzineckej polície Bratislava úradu hraničnej a cudzineckej polície prezídia policajného zboru Dunajská Streda číslo: PPZ-HCP-AV - 27-12/2011 zo dňa 14.10.2011 o vyhostení podľa záznamu spísaného prezídiom policajného zboru úradu hraničnej a cudzineckej polície útvar policajného zaistenia pre cudzincov Medveďov dňa 07.11.2011), pričom súd vychádzal z priemernej nominálnej mesačnej mzdy zamestnanca v roku 2011 v národnom hospodárstve 786 eur, z toho 1/13 na 26,20 eura, pri zohľadnení 15 dní zaistenia. Pokiaľ ide o priznanie nemajetkovej ujmy zvýšenej o 5.000 eur odvolávajúci sa na článok 8 Dohovoru o ľudských právach, pri konštatovaní nezákonného zaistenia žalobcu a následnom jeho vyhostení, aj keď žalovaný namietal, že išlo o dve rôzne rozhodnutia, rozhodnutie o zaistení a rozhodnutie o vyhostení. Je zrejmé, že nezákonným rozhodnutím o zaistení bol zamedzený žalobcovi kontakt s rodinou po dobu 15 dní. V tomto smere súd považuje výšku priznanej nemajetkovej ujmy za primeranú.

2. Vychádzajúc z čl. 8 ods.1 a 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd znení protokolu číslo 11 a práva na rešpektovanie súkromného a rodinného života, uvedeného článku, ako aj vzhľadom na znenie článku 53 Ústavy SR, Slovenská republika poskytuje azyl cudzincom prenasledovaným za uplatňovanie politických práv a slobôd. Azyl možno odoprieť tomu, kto konal v rozpore so základnými ľudskými právami a slobodami.

3. Žiadosť žalobcu o udelenie azylu na území Slovenskej republiky bol odmietnutý, keď migračný úrad MV Slovenskej republiky rozhodol dňa 10.11.2010 č.kp. MU-2008-92/PO-Ž-2006 v spojitosti

s rozhodnutím rozsudkom NS SR č. zn. 1SžA 34/2011, doručené žalobcovi dňa 27.09.2011, keď následne na jeho žiadosť o zaradenie do programu dobrovoľného návratu bola registrovaná dňa 04.10.2011. Na základe tohto dokladu bol žalobca vedený ako cudzinec s povoleným pobytom, keď sa dobrovoľne dostavil dňa 14.10.2011 na policajný orgán za účelom poskytnutia vyjadrenia týkajúceho sa pobytu na území Slovenskej republiky, kde odmietol sa k danej veci vyjadriť a poskytnúť informácie týkajúce sa pobytu alebo jeho minulosti, rovnako odmietol podpísať zápisnicu. Počas tohto konania o administratívnom zaistení a následnom vyhostení, žalobca žiadnym spôsobom sa nezmienil, neuviedol a nevyjadril sa, nepredložil žiadne skutočnosti a hodnoverné doklady, ktoré by boli predmetom posudzovania a nasvedčovali tomu, že je prekážka jeho administratívneho vyhostenia z územia Slovenskej republiky. Po oboznámení o tom, že sa voči nemu začína konanie vo veci vyhostenia a dôvody, medzi inými, bolo vážne ohrozenie bezpečnosti štátu. Po pretlmočení odmietol zápisnicu podpísať. Následne toho istého dňa bol žalobca prijatý do ubytovacích priestorov pre zajatcov v Medvedove. Následne na základe zápisu vyhotoveného 31.10.2011 podpísal vyhlásenie o dobrovoľnom návrate do krajiny pôvodu, zaradený do programu Medzinárodnej organizácie pre migráciu, potom vyradený nakoľko sa chcel vrátiť do krajiny pôvodu dobrovoľne a vycestovanie bolo realizované potom už bez doprovodu policajných orgánov Slovenskej republiky. Právna zástupkyňa žalobcu sa vyjadrila na pojednávaní, keď potvrdila, že žalobca mal záujem vrátiť sa do krajiny pôvodu za účelom vybaviť si doklady totožnosti. Nebolo z existujúcich podkladov zrejmé, či žalobca nepožiadal policajný orgán o vydanie povolenia na tolerovaný pobyt za účelom vyriešenia jeho rodinného života podľa § 43 odsek 1 písm. f) zákona o pobyte cudzincov. Žalobca dobrovoľne opustil územie Slovenskej republiky ešte pred tým, ako súd rozhodol o jeho odvolaní sa proti rozhodnutiu Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, Riaditeľstva hraničnej a cudzineckej polície Bratislava, úrad hraničnej a cudzineckej polície Bratislava č.p. PPZ - HCP - BA2-2012/000148-003 zo dňa 03.01.2012, ktorým zamietol odvolanie žalobcu a potvrdil prvostupňové rozhodnutie oddelenia cudzineckej polície Policajného zboru Dunajská Streda zo dňa 14.10.2011, ktorým bol žalobca administratívne vyhostený do Ruskej federácie a bol mu určený zákaz vstupu na územie Slovenskej republiky na dobu 10 rokov odo dňa vykonateľnosti predmetného rozhodnutia. Následne Krajský súd Bratislava uznesením zo dňa 23.11.2012 č. k. 4S/63/2012-51 zrušil uvedené rozhodnutie správneho orgánu a vrátil na ďalšie konanie z dôvodu nedostatočného odôvodnenia napadnutého rozhodnutia, kde nebolo možné zistiť o aký bezpečnostný záujem Slovenskej republiky, ktorý bol dôvodom pre administratívne vyhostenie žalobcu sa v predmetnom konaní jedná, akým spôsobom prevažuje tento záujem nad súkromným záujmom žalobcu a či bolo v danom prípade primerane zasiahnuté do práva žalobcu na rodinný život. Na základe podania žalobcu o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave potvrdil.

4. Žalobca podal žiadosť o odklad výkonu rozhodnutia súčasne s podaným odvolaním proti rozhodnutiu Oddelenia cudzineckej polície Policajného zboru Dunajská Streda, Riaditeľstva hraničnej a cudzineckej polície Bratislava úradu hraničnej a cudzineckej polície prezídia policajného zboru Dunajská Streda číslo: PPZ-HCP-AV - 27-12/2011 zo dňa 14.10.2011 a kde pripojil sobášny list zo dňa 14.07.2010, ako aj rodný list maloletého dieťaťa vydaný 17.06.2011 a so žiadosťou o odklad výkonu napadnutého rozhodnutia do času, kým bude právoplatne rozhodnuté o odvolaní proti tomuto rozhodnutiu a zároveň i odklad výkonu rozhodnutia o administratívnom vyhostení do Ruskej federácie a určení zákazu vstupu na územie Slovenskej republiky na dobu 10 rokov, až do času, kým bude právoplatne rozhodnuté o podanom odvolaní proti tomuto rozhodnutiu. Dňa 03.01.2012 odvolaniu nebolo vyhovené. Následne dňom 25.01.2012 oddelenie cudzineckej polície Policajného zboru Dunajská Streda zastavil začaté správne konanie vo veci zaistenia účastníka konania, v zmysle § 62 odsek 3 zák. č. 48/2002 Zb. o pobyte cudzincov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, z dôvodu, že žalobca sa dobrovoľne vrátil do krajiny pôvodu. Manželka nenasledovala svojho manžela do krajiny pôvodu, keď tým bola autonómna republika Čechensko. Tu bolo podstatné postoj k rodine, ktorej esenciálnym kritériom, ak nie je preukázané, že ide o osobu predstavujúcu stále vážne nebezpečenstvo pre verejný poriadok, možno hodnotiť ako opatrenie neprimerane tvrdé. V danom prípade boli doložené doklady o tvrdenej hrozbe bezpečnosti štátu, ktoré boli utajené „dôverné“, bez bližšieho ozrejmenia priebehu správneho konania a preto nemohli byť podkladom pre vydanie rozhodnutia v čase jeho vyhlásenia. Preto ak teda došlo k administratívnomu zaisteniu žalobcu v rozpore so zákonom a v súvislosti s tým došlo k zásahu do jeho rodinného života, bol článok 8 dohovoru porušený už tým, že vyhostenie cudzinca sa realizovalo prakticky ako automatický dôsledok trestného postihu, bez ohľadu na sociálnu nevyhnutnosť takéhoto kroku. Aj keď by teda bolo možné pripustiť, že život rodiny v Rakúsku, mimo územia Slovenska by bolo obtiažnejším, avšak nie celkom nemožným a zásadným dôvodom porušenia

článku 8 Dohovoru bol predovšetkým neprímeraný tvrdý úradný postup (obdobne ako v rozsudku vo veci Bouetif c. Švajčiarsko, rozhodnutie z 02.08.2001). V súvislosti s obdobným prípadom (účastníkov C.G. a ostatní c. Bulharsko rozhodnutie z 24.04.2008), kde sťažovateľ bol vyhostený z dôvodu, že predstavuje hrozbu pre národnú bezpečnosť, odkazom na tajnú správu bezpečnostného oddelenia krajského riaditeľstva pre vnútorné záležitosti, keď neuvádzal žiadne skutkové dôvody vyhostenia. Súd konštatoval, že aj keď išlo o národnú bezpečnosť, rozhodnutie o deportácii by malo podliehať určitej forme kontradiktórneho konania pred nezávislým orgánom alebo súdom, ktorý by bol oprávnený efektívne preskúmať dôvody tohto rozhodnutia a preskúmať relevantné dôkazy, ak je to potrebné, s primeraným obmedzením použitia tajných informácií. Ani v tomto prípade spis neobsahoval žiadne informácie o tom, či opatrenia tajného sledovania boli nariadené a vykonané v súlade so zákonom. Súd rozhodol, že napriek formálnej možnosti súdneho preskúmania nariadenia o deportácii, sťažovateľ nemal minimálny stupeň ochrany proti svojej vôli. Konštatoval, že zásah do rodinného života sťažovateľa nebolo v súlade so zákonom.

5. V prípade žalobcu bolo konštatované porušenie jeho práv nezákonným postupom správneho orgánu, súd vyhodnotiac nárok na zaplatenie nemajetkovej ujmy v zmysle citovaného § 17 ods. 3 a 4 zák. č. 514/2003 Z.z., keď žalobca bol týmto postupom príslušného orgánu, ktorý rozhodnutie vydal, odlúčený od svojej rodiny, sťažené boli jeho kontakty s rodinou a s deťmi, keď sa narodili ďalšie dve deti z tohto manželstva za čas pretrvávajúceho odlúčenia a hoci ich rodina sa snažila existovať mimo územia Slovenska, v Rakúskej republike, s čím súviseli podstatne zvýšené náklady, pričom samotné nezákonné rozhodnutie o administratívnom zaistení priamo nadväzovalo na vyhostenie žalobcu, ktoré rovnako nemalo zákonné opodstatnenie na základe dôkazov tvrdených žalovaným v čase jeho zaistenia, keď žalobca nemal možnosť sa s týmito dôkazmi na svoju obranu oboznámiť, keď i rozhodnutie o vyhostení bolo zrušené a správnosť tohto postupu súdu potvrdená, potom čo žalobca už opustil územie Slovenskej republiky, konanie bolo zastavené a vec nebola vrátená na ďalšie konanie, kde orgán ani potom, čo sa oboznámil s námietkami žalobcu v písomných podaniach voči tomuto rozhodnutiu, žiadnym spôsobom nebral ohľad na rodinný život žalobcu, založené manželstvom a citovú väzbu dieťaťa na otca a v súčasnosti už k ďalším deťom. Výšku nemajetkovej ujmy zvýšenú o 5.000 eur súd považoval v tejto súvislosti za primeranú, zohľadniac dobou trvania manželského zväzku, viac ako rok, vážny zásah do vzťahu rodiča a dieťaťa v útlom veku, nemožný byť zúčastnený na výchove dieťaťa, sťažená ekonomická situácia rodiny, keď manželka nemohla vycestovať za manželom do neistého prostredia v Ruskej federácii, autonómnej republiky Čečensko. Nebolo dokázané, že osoba žalobcu ohrozuje bezpečnosť štátu. Skutočnosť, že rodina je schopná existencie v zahraničí, v Rakúsku, nebolo dôvodom na zamietnutie žaloby, ako súd poukázal na rozhodnutie v ods. 15 odôvodnenia. Posudzujúc nárok žalobcu s poukazom na ustanovenie zákona o zodpovednosti za škodu, z dôvodov uvedených, ním požadovaná výška nemajetkovej škody bola opodstatnená z dôvodov uvedených vyššie.

6. Žalobca bol úspešný v konaní v celom rozsahu uplatneného nároku, súd mu priznal náhradu trov konania v plnej výške podľa § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len CSP).

7. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podal odvolanie žalovaný podľa § 365 ods. 1 písm. f) a písm. h) CSP z dôvodu, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

8. Žalobca sa žalobou domáhal zaplatenia 5.393 eur titulom náhrady nemajetkovej ujmy v zmysle ustanovení zákona č. 514/2003 Z. z. Žalobca sa zároveň domáhal, aby súd vyslovil, že pozbavením osobnej slobody žalobcu rozhodnutím Oddelenia cudzineckej polície č. PPZ-HCP-BA8-AV-27-12/2011 zo dňa 14.10.2011 bolo zasiahnuté do ústavne garantovaného práva na slobodu a boli porušené ustanovenia článku 5 ods. 1 Európskeho dohovoru o ľudských právach ako aj článku 17 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky. Nemajetková ujma mala byť žalobcovi spôsobená v príčinnej súvislosti s rozhodnutím Oddelenia cudzineckej polície Policajného zboru Dunajská Streda, Riaditeľstva hraničnej a cudzineckej polície Bratislava, Úradu hraničnej a cudzineckej polície Prezídia Policajného zboru (ďalej ako OCP PZ Dunajská Streda) č. PPZ-HCP-BA8-AV-27-12/2011 zo dňa 14.10.2011, ktorým bol žalobca zaistený na čas nevyhnutne potrebný a umiestnený v Útvare Policajného zaistenia pre cudzincov Medveďov. Predmetné rozhodnutie o zaistení žalobcu vo svojom žalobnom návrhu označil za nezákonné rozhodnutie v zmysle príslušných ustanovení zákona č. 514/2003 Z. z..

9. Prvostupňový správny orgán, OCP PZ Dunajská Streda, vydal dňa 14.10.2011 rozhodnutie č.: PPZ-HCP-BA8-AV-27-9/2011, ktorým bol žalobca v zmysle § 57 ods. 2 zák. č. 48/2002 Z. z. o pobyte cudzincov a o zmene a doplnení niektorých zákonov administratívne vyhostený a bol mu určený zákaz vstupu na územie Slovenskej republiky na dobu desiatich rokov odo dňa vykonateľnosti rozhodnutia. Rozhodnutím OCP PZ Dunajská Streda č. PPZ-HCP-BA8-AV-27-1 0/20 II zo dňa 14.10.2011 bol vylúčený odkladný účinok odvolania proti rozhodnutiu o administratívnom vyhostení, ktoré nadobudlo právoplatnosť a vykonateľnosť dňa 14.10.2011. Na základe uvedeného, ako aj na základe odôvodneného predpokladu, že žalobca ujde, alebo bude iným spôsobom mariť alebo sťažovať výkon rozhodnutia o administratívnom vyhostení, ako aj na základe tohto, že žalobca nemohol vycestovať z dôvodu, že nemal platný cestovný doklad, OCP PZ Dunajská Streda dňa 14.10.2011 vydalo rozhodnutie č. PPZ-HCP-BA8-AV-27-12/2011, ktorým bol žalobca dňa 14.10.2011 zaistený na čas nevyhnutne potrebný, najviac do 14.04.2012 a podľa § 62 ods. 4 zák. č. 48/2002 Z. z. bol umiestnený v Útvare policajného zaistenia pre cudzincov Medveďov. V prípade rozhodnutia OCP PZ Dunajská Streda o zaistení žalobcu č. PPZ-HCP-BA8-AV-27-12/2011 zo dňa 14.10.2011 podal žalobca v zákonnej lehote riadny opravný prostriedok na Krajský súd v Trnave, ktorý rozsudkom zo dňa 09.01.2012, sp. zn. 44Sp/86/2011-58, napadnuté rozhodnutie OCP PZ Dunajská Streda zrušil a vec vrátil správne orgánu na ďalšie konanie. Predmetný rozsudok nadobudol právoplatnosť dňom 13.01.2012. V prípade rozhodnutia o administratívnom vyhostení rozhodlo Riaditeľstvo hraničnej a cudzineckej polície Bratislava vo veci odvolania žalobcu tak, že napadnuté rozhodnutie o administratívnom vyhostení potvrdilo a odvolanie bolo zamietnuté.

10. Okresný súd Dunajská Streda svojím konečným rozsudkom sp. zn. 5C/1/2013-278 zo dňa 07.07.2017 žalobcovi v plnom rozsahu vyhovel, keď mu priznal náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 5.393 eur, titulom zrušeného rozhodnutia o zaistení OCP PZ Dunajská Streda Č. PPZ-HCPBA8-AV-27-12/2011 zo dňa 14.10.2011, ktoré žalobca označil za nezákonné rozhodnutie pre účely zákona č. 514/2003 Z. z., poukazujúc pritom na zrušenie tohto rozhodnutia správnym súdom pre nezákonnosť. V súvislosti s uvedeným žalovaný konštatuje, že žalobca žiadnym spôsobom nepreukázal svoj nárok na náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 5.393 eur.

11. V konaniach, kde je predmetom sporu nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v zmysle zák. č. 514/2003 Z. z. platí, že žalobca nesie dôkazné bremeno o preukázaní existencie a výšky nemajetkovej ujmy. Táto skutočnosť vyplýva z ustálenej judikatúry, rovnako ako to, že nie každé porušenie práva zakladá nárok na finančné odškodnenie; žalobca musí preukázať najmä skutočnosť, že zadosťučinenie podľa prvého odseku § 17 zák. č. 514/2003 Z. z. nie je postačujúce, predovšetkým z hľadiska intenzity, trvania rozsahu nepriaznivých následkov vzniknutých žalobcovi vzhľadom na jeho postavenie v rodine a spoločnosti a podobne.

12. Žalobca uviedol, že skutočnosť, že bol zaistený (po dobu 15 dní) sa negatívne premietla do jeho osobného života. Žalovaný dáva odvolaciemu súdu do pozornosti, že žalobca v tejto súvislosti nenavrhol vykonať žiadne dôkazy, ktoré sú relevantné pre posúdenie tohto tvrdenia, teda skutočnosti, či žalobcovi nemajetková ujma v súvislosti s jeho zaistením vznikla a v akej výške, s poukazom na § 17 ods. 3 zák. č. 514/2003 Z. z. Žalobca dokonca nepovažoval za potrebné vypovedať v tomto konaní, aby svoj nárok preukázal. Žalovaný na túto skutočnosť upozornil, avšak súd na to neprihliadol a aj napriek absencii dôkazov ktoré mali preukázať tvrdenú ujmu, vychádzajúc výhradne z prednesov právnej zástupkyne žalobcu, vyhovel žalobcovmu nároku na náhradu nemajetkovej ujmy v plnom rozsahu. Žalovaný v tejto súvislosti poukazuje na rozhodnutie Krajského súdu v Bratislave, sp. zn. 8Co/131/2015 zo dňa 28.03.2017, ktorým bolo potvrdené rozhodnutie Okresného súdu Bratislava I, sp. zn. 25C 198/2013 zo dňa 24.11.2014, v ktorom je konštatované, že súd prvej inštancie postupoval správne, keď v danej veci zisťoval základné predpoklady vzniku objektívnej zodpovednosti žalovaného za škodu, resp. nemajetkovú ujmu, spôsobenú nezákonným rozhodnutím o zaistení žalobcu, ako i splnenie zákonom stanovených predpokladov vzniku nároku na náhradu nemajetkovej ujmy. Dospel pritom k správne záveru, že podanej žalobe nemožno vyhovieť, nakoľko žalobca, ktorý v tomto smere nenavrhol vykonať žiadne dokazovanie, ničím nepreukázal existenciu ani rozsah kvalifikovaných nepriaznivých následkov, ktoré mu mali vzniknúť v dôsledku nezákonného rozhodnutia o zaistení. V súvislosti s otázkou unesenia dôkazného bremena pritom súd prvej inštancie správne poukázal i na skutočnosť, že žalobca v spore nenavrhol ani len jeho výsluch ako účastníka konania, a preto v danej veci požiadavka na unesenie dôkazného bremena zo strany žalobcu nie je neprimeranou prekážkou brániacou uplatneniu náhrady ujmy vzniknutej žalobcovi v dôsledku obmedzenia jeho osobnej slobody.

13. Pri určovaní výšky nemajetkovej ujmy je potrebné zohľadniť osobu poškodeného, jeho doterajší život a prostredie, v ktorom žije ako aj závažnosť vzniknutej ujmy a okolnosti, za ktorých k nej došlo. Taktiež je potrebné posúdiť závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v spoločenskom uplatnení a v súkromnom živote. Čo sa týka nemajetkovej ujmy žalobca nepreukázal, že došlo k zníženiu jeho cti, ľudskej dôstojnosti, resp. že poklesla jeho vážnosť v spoločnosti, a to v súvislosti s rozhodnutím o zaistení jeho osoby, ktoré označil za nezákonné. Absentuje tu i ďalší z predpokladov pre priznanie náhrady škody podľa zák. č. 514/2003 Z. z. ktorým je priama príčinná súvislosť medzi nezákonným rozhodnutím (rozhodnutie o zaistení) a tvrdenou ujmu. Žalobca podľa názoru žalovaného nepreukázal, že zadosťučinenie podľa prvého odseku § 17 zák. č. 514/2003 Z. z. nie je postačujúce, pričom žiadne iné zadosťučinenie, ktoré by v tomto prípade prichádzalo do úvahy, ani nežiadal.

14. Podľa názoru žalovaného, tvrdenia žalobcu, týkajúce sa porušenia jeho osobnostných práv, vychádzajú zo subjektívneho vnímania veci žalobcom. V tejto súvislosti žalovaný poukázal na rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici 13Co 1263/2014 zo dňa 17.03.2015, v ktorom je konštatované, že k prehodnocovaniu dôkazov možno aj z hľadiska odvolacieho súdu upozorniť na rozhodnutie NS SR z 29.07.2011, sp. zn. 4Cdo 232/2010, ktorého sa v odvolaní žalobca dovoľáva. Z výkladu za závažnú ujmu treba považovať ujmu, ktorú každá fyzická osoba, vzhľadom na okolnosti za ktorých k porušeniu práva došlo, intenzitu zásahu, jeho trvanie, dopad, alebo dôsledky považuje za ujmu značnú. Pritom však nie sú dôležité jej subjektívne pocity, ale objektívne hľadisko, teda to, či predmetnú ujmu takto v danom čase a mieste (v tej istej situácii prípadne spoločenskom postavení) vnímala aj každá iná fyzická osoba. Pokiaľ dôjde k neoprávnenému zásahu do práva na česť a dôstojnosť, má zásah závažné dôsledky vtedy, keď ním bola v závažnej miere znížená dôstojnosť alebo vážnosť fyzickej osoby v spoločnosti. Odvolateľ v prejednávanej veci zdôrazňuje iba subjektívne pocity, pokiaľ ide o zásah do jeho integrity, ale neponúka žiadny dôkaz na ich objektivizáciu. To znamená, že nenavrhuje žiadny dôkaz, podľa ktorého by ním tvrdené pocity musela mať nutne každá iná fyzická osoba. Aj podľa názoru Najvyššieho súdu SR je vylúčené, aby sa pre hodnotenie toho, či došlo alebo nedošlo k naplneniu zákonných podmienok podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka stali rozhodujúcimi subjektívne pocity samotnej postihnutej osoby. Je teda potrebné vylúčiť stav, kedy budú za relevantné považované výlučne subjektívne psychické reakcie jednotlivých fyzických osôb. Nestačí len púha možnosť zníženia dôstojnosti či vážnosti fyzickej osoby v značnej miere, ale súdom musí byť vždy zistené, že k tomuto zníženiu skutočne došlo. Povinnosť tvrdenia, dôkazná povinnosť a dôkazné bremeno spočíva v tomto prípade na žalobcovi (uznesenie NS SR 2Cdo 163/2008).

15. Podľa názoru žalovaného žalobca neunesol dôkazné bremeno (v rozsahu v akom je možné to od neho spravodlivo požadovať) ohľadne preukázania požadovanej výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch. Dôkazné bremeno spočíva najmä v povinnosti preukázania tvrdených skutočností, k čomu však v danom prípade nedošlo. V zmysle uvedeného žalovaný zastáva názor, že na priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch nie sú v danom prípade splnené podmienky ustanovené vyššie citovaným zákonom.

16. Súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že v prejednávanej veci v prípade žalobcu bolo konštatované porušenie jeho práv nezákonným postupom správneho orgánu, súd vyhodnotiac nárok na zaplatenie nemajetkovej ujmy v zmysle citovaného ustanovenia §17 ods. 3 a 4 zákona, keď žalobca bol týmto postupom príslušného orgánu, ktorý rozhodnutie vydal, bol odlúčený od svojej rodiny, bol sťažný jeho kontakt s rodinou a s deťmi... pričom samotné nezákonné rozhodnutie o administratívnom zaistení priamo nadväzovalo na vyhostenie žalobcu, ktoré rovnako nemalo zákonné opodstatnenie...

17. S týmto tvrdením súdu žalovaný nesúhlasí. Rozhodnutie o administratívnom vyhostení žalobcu nebolo doposiaľ právoplatne zrušené ako nezákonné a podľa žalovaného súd nemá právomoc bez ďalšieho ustáliť, že toto rozhodnutie (o administratívnom vyhostení) nemalo zákonné opodstatnenie. Zároveň, žalobca sa žalobným návrhom nedomáhal náhrady nemajetkovej ujmy titulom rozhodnutia o administratívnom vyhostení a toto rozhodnutie za nezákonné v žalobe ani v priebehu konania neoznačil. Zo zápisnice z pojednávania zo dňa 2013 (prednes JUDr. Mittelmannovej) vyslovene vyplýva, že žalobca žiada nemajetkovú ujmu len za obdobie, čo v rozpore so zákonom bol zaistený a zadržaný v Medveďove. Napriek uvedenému súd pri svojom rozhodovaní vybočil z rámca žalobou uplatneného nároku titulom zrušeného rozhodnutia o zaistení a priznal nárok na náhradu nemajetkovej ujmy odvolávajúc sa

na rozhodnutie o administratívnom vyhostení, ktoré, podľa tvrdenia súdu rovnako nemalo zákonné opodstatnenie.

18. Žalobca v priebehu celého konania poukazoval na odlúčenie od rodiny, ktoré však malo nastať v dôsledku rozhodnutia o administratívnom vyhostení a teda skutočnosti, že mu nie je umožnené vstúpiť na územie Slovenskej republiky. Žalovaný si nie je vedomý toho, že by žalobca prezentoval, resp. navrhol vykonať dôkaz, ktorým by preukázal vznik nemajetkovej ujmy, ktorá by bola v priamej príčinnej súvislosti s rozhodnutím o zaistení a obmedzením jeho osobnej slobody dňa 14.10.2011 po dobu 15 dní. Do zápisnice z pojednávania zo dňa 23.06.2017 už JUDr. Mittelmannová uvádza, že vyhostením žalobcu došlo k zamedzeniu fungovania rodiny, ktorému štát poskytuje ochranu (tu žalovaný namieta, že podľa tvrdenia právnej zástupkyne sa do manželstva narodili ďalšie dve deti, čo je v rozpore s tvrdením o nefunkčnej rodine), avšak neuviedla, ktoré konkrétne rozhodnutie o zaistení považuje v súvislosti so žalobcom za nezákonné a že odvodzuje od takéhoto konkrétneho rozhodnutia svoj nárok. Zároveň platí, že ak je výsledkom určitého úradného postupu rozhodnutie, nie je možné odvodzovať nárok od takéhoto postupu, len od rozhodnutia (rozsudok NS SR 4Cdo 24/2004).

19. Ak by aj odvolací súd bol názoru, že žalobca ako nezákonné označil aj rozhodnutie o administratívnom vyhostení, žalovaný sa domnieva, že nie je prípustné, aby počas konania žalujúca strana, bez adekvátneho procesného rámca, menila označenie rozhodnutia, ktoré považuje za nezákonné. Uvedené vyplýva z ustálenej judikatúry (viď C.H.BECK Č. 377/2001, ak žalobcom požadované plnenie vyplýva z iného skutkového základu, než ktorý bol popísaný v žalobe, je pre jeho priznanie na základe tohto iného skutkového základu nevyhnutné, aby bola žaloba účinne zmenená). Ak by došlo k situácii, že by žalobca chcel zmeniť petit žaloby, teda označiť iné, prípadne ďalšie rozhodnutie, ktoré mu malo spôsobiť ujmu, bol povinný postupovať v zmysle príslušných ustanovení CSP, upravujúcich zmenu žaloby, k čomu však v tomto nedošlo. Keby aj áno, v prípade rozhodnutia o administratívnom vyhostení by absentoval základný predpoklad pre priznanie náhrady škody, ktorým je existencia nezákonného rozhodnutia.

20. Podľa žalovaného nie je preto daný nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v rozsahu 5.393 eur, priznanej žalobcovi súdom s poukazom na jeho administratívne vyhostenie, rozhodnutie súdu teda vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Žalovaný zároveň považuje napadnutý rozsudok za zmätočný, keďže konečný rozsudok nekorešponduje so závermi prvostupňového medzitémneho rozhodnutia, ktorým súd vyslovil, že nárok žalobcu titulom nesprávneho úradného postupu (v danom prípade opomenutie vyhotovenia zápisnice o vyjadrení sa žalobcu k zaisteniu s príslušnými poučeniami, čím orgán verejnej moci porušil právo priznané osobe v súvislosti s právomocou orgánu verejnej moci) je daný. Krajský súd v Nitre vo svojom rozsudku 9Co/13/2016-261 zo dňa 28.02.2017, ktorým rozhodnutie prvostupňového súdu potvrdil konštatoval, že v súvislosti so zrušeným rozhodnutím správneho orgánu vznikla žalobcovi ujma. Rozhodnutie zároveň javí znaky arbitrárnosti, nakoľko súd žalobcovi priznal náhradu nemajetkovej ujmy v rozsahu 5.393 eur nie titulom zrušenia rozhodnutia o zaistení, ale na tom skutkovom základe, že žalobca bol administratívne vyhostený.

21. Z vyššie uvedených dôvodov žalovaný navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zmenil a žalobu zamietol. Žalovaný si zároveň uplatnil náhradu trov konania.

22. Žalobca vo vyjadrení k odvolaniu prostredníctvom právnej zástupkyne uviedol, že rozhodnutie o administratívnom vyhostení a rozhodnutie a zaistení sú dve odlišné rozhodnutia. Obe rozhodnutia však vydáva v konaní s cudzincom, ten istý príslušný policajný útvar a sú vzájomne prepojené. Napríklad nie je možné vydať rozhodnutie o zaistení bez toho, aby bolo cudzincovi pred tým vydané rozhodnutie o administratívnom vyhostení. Ak má policajný útvar za to, že nastali zákonné podmienky pre vyhostenie cudzinca z územia Slovenskej republiky vydá cudzincovi rozhodnutie o administratívnom vyhostení. V takmer väčšine prípadov polícia zároveň vydáva v ten istý deň aj rozhodnutie o zaistení (t. j. rozhodnutie, ktorým sa osoba pozbavuje osobnej slobody a umiestňuje sa v jednom z dvoch útvarov policajného zaistenia pre cudzincov). Tak to bolo aj v prípade žalobcu. Z dikcie zákona o pobyte cudzincov vyplýva, že obe rozhodnutia sú vydávané vo vzájomnej súvislosti a v ten istý deň. V žalobe žalobca nenamietal nezákonnosť rozhodnutia o administratívnom vyhostení, ale zreteľne namietal nezákonné pozbavenie osobnej slobody. Na strane druhej, v danej veci nebolo možné zo strany prvostupňového súdu, ako ani zo strany žalobcu neodvolávať sa, v príslušných medziach, aj na rozhodnutie o administratívnom vyhostení, nakoľko predchádzalo vydaniu rozhodnutia o zaistení a na jeho základe bolo žalobcovi následne vydané

rozhodnutie o zaistení. Žalobca nesúhlasí so záverom žalovaného v odvolaní, že by súd mal pri svojom rozhodovaní vybočiť z rámca žalobou uplatneného nároku titulom zrušeného rozhodnutia o zaistení.

23. Podľa názoru žalobcu prvostupňový súd nepriznal nárok na náhradu nemajetkovej ujmy odvolávajúc sa na rozhodnutie o administratívnom vyhostení, ale na rozhodnutie o zaistení, čo vyplýva z bodu 10 a 11 odôvodnenia rozsudku. Rozhodnutie o zaistení, ktoré nadväzovalo na vyhostenie žalobcu a teda na rozhodnutie o administratívnom vyhostení, bolo preukázateľne zrušené Krajským súdom v Bratislave, čo následne potvrdil aj Najvyšší súd Slovenskej republiky a teda ako správne uviedol prvostupňový súd rovnako nemal zákonné opodstatnenie v čase zaistenia žalobcu. Súd preto nevybočil z rámca žalobou uplatneného nároku titulom zrušeného rozhodnutia o zaistení a náhradu nemajetkovej ujmy nepriznal na základe rozhodnutia o administratívnom vyhostení, ale na základe nezákonného pozbavenia osobnej slobody rozhodnutím o zaistení.

24. Žalobca nesúhlasí s tvrdením žalovaného, že žalobca nárok nepreukázal. V danej veci je potrebné zdôrazniť, že žalobca by ochotne vypovedal za účelom preukázania svojho nároku, ale v dôsledku toho, že sa od roku 2011 nenachádza na území Slovenskej republiky a nemôže sa sem zatiaľ legálne vrátiť, takúto možnosť objektívne nemal. Ak by mohol na územie Slovenskej republiky oprávnené vstúpiť, určite by v konaní vypovedal.

25. Je nepochybné, že Oddelenie cudzineckej polície Prezídia Policajného zboru v Dunajskej Strede (ďalej len OCP DS) vydalo nezákonné rozhodnutie. Žalobca v žalobe jasne uviedol, že rozhodnutím o zaistení bolo zasiahnuté do jeho práv (právo na osobnú slobodu, právo na rodinný život). Škoda, ktorá bola žalobcovi spôsobená nezákonným rozhodnutím spočívala v nezákonnom pozbavení osobnej slobody od 14.10.2011 do 28.10.2011, t. j. po dobu 15 dní, v rámci ktorých sa nemohol slobodne pohybovať a bol vo faktickej moci Útvary policajného zaistenia pre cudzincov v Medveďove a navyše počas týchto dní bol odlúčený od svojej manželky a ich spoločného, vtedy len štvormesačného, syna. Závažnosť vzniknutej ujmy a narušenie rodinného života žalobcu spočíva v tom, že žalobcovi bolo zabránené byť so svojim maloletým synom v čase, keď si dieťa a rodič budujú svoj vzájomný vzťah, väzby a putá na celý život ako aj so svojou manželkou, čo má výrazný dopad na ich partnerský vzťah. Ak by OCP DS nezaistilo žalobcu, ale napríklad vydalo len rozhodnutie o administratívnom vyhostení, mohol sa žalobca obrátiť na súd vo veci preskúmania zákonnosti rozhodnutia o administratívnom vyhostení a do času právoplatného rozhodnutia súdu zotrvať na území SR, t. j. napríklad až dodnes, čím by sa nezasiahlo do jeho osobnej slobody ako ani do výkonu práva na rodinný život. V súvislosti so zásahom do osobnostných práv žalobcu je potrebné uviesť, že zásah do rodinného a súkromného života, odlúčenie od manželky a najmä v tom čase štvormesačného syna, sa nedajú považovať za subjektívne psychické reakcie, či subjektívne pocity, ale za objektívne skutočnosti majúce za následok vzniknutú škodu a to zásah do rodinného a súkromného života podľa článku 8 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd. Predmetnú ujmu by v danom čase a mieste (v tej istej situácii) takto vnímala aj každá iná fyzická osoba. Súd prvej inštancie v tejto súvislosti uviedol, že výšku nemajetkovej ujmy zvýšenú o 5.000 súd považoval v tejto súvislosti za primeranú, zohľadniac dobou trvania manželského zväzku, viac ako rok, vážny zásah do vzťahu rodiča a dieťaťa v útlom veku, nemožnosť byť zúčastnený na výchove dieťaťa, sťažená ekonomická situácia rodiny.

26. Na záver je dôležité podotknúť, že polícia by mala pozbavovať osoby prostredníctvom zaistenia len v tých prípadoch, ak boli vyčerpané všetky iné možné alternatívy k zaisteniu. Nezákonným pozbavením osobnej slobody a zaistením osoby žalobcu sa rodina dostala do ťaživej situácie, v ktorej sa nachádza už šiesty rok. Potvrdením konečného rozsudku Okresného súdu v Dunajskej Strede, pokiaľ ide o výšku nemajetkovej ujmy, by aspoň čiastočne pomohlo k náprave spôsobenej škody rodine žalobcu, ktorá aj napriek nepriazni osudu, naďalej v rámci možností funguje a snaží sa o prežitie. Navyše, tento prípad môže byť aj precedensom smerom do budúcnosti a to v tom, že polícia začne starostlivo zvažovať zaisťovanie osôb, čím sa zabráni spôsobovaniu nezákonných zásahov do výkonu práva na rodinný a súkromný život, nehovoriac o tom, keď sa následne aj skonštatuje nezákonnosť rozhodnutia, tak ako to v tomto prípade bolo vo veci rozhodnutia o zaistení.

27. Na základe uvedeného žalobca navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil a žalobcovi priznal náhradu trov odvolacieho konania.

28. K vyjadreniu žalobcu sa vyjadril žalovaný podaním doručeným súdu 10.05.2018 a v tomto podaní v podstate zhodne s podaným odvolaním namieta priznanie nároku žalobcovi.

29. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenou stranou sporu, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom (§ 379 CSP) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného je dôvodné.

30. Predmetom sporu nebol bol v danom prípade len nárok žalobcu na zaplatenie nemajetkovej ujmy v peniazoch vo výške 5.393 eur ale aj určenie, že pozbavením osobnej slobody žalobcu rozhodnutím cudzineckej polície (v petite žaloby presne špecifikovanom) bolo zasiahnuté do ústavne garantovaného práva na slobodu a boli porušené ustanovenia Európskeho dohovoru o ľudských právach a Ústavy SR (tiež v žalobe konkretizované). Súd prvej inštancie priznal žalobcovi právo na zaplatenie nemajetkovej ujmy potom, ako dospel k záveru, že nárok žalobcu je dôvodný, o určovanom výroku súd nerozhodol. Žalovaný v odvolaní namietal nesprávnosť záverov súdu prvej inštancie, pretože žalobca predpoklady pre priznanie nároku nepreukázal.

31. Podľa § 17 ods. 2 zák. č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu pri výkone verejnej moci v prípade, ak iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom, uhrádza sa aj nemajetková ujma v peniazoch, ak nie je možné uspokojiť ju inak.

32. Podľa § 17 odsek 3 citovaného zákona výška nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa odseku 2) sa určuje s prihliadnutím najmä na a) osobu poškodeného, jeho doterajší život a prostredie, v ktorom žije a pracuje; b) závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých došlo; c) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v súkromnom živote; c) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v spoločenskom uplatnení.

33. Citované ustanovenie § 17 ods. 2 zák. č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci priznáva poškodeným, ktorým vznikla ujma nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom, právo na úhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch za súčasného splnenia dvoch podmienok, a to, že samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na spôsobenú ujmu a jednak, že nie je možné túto vzniknutú ujmu uspokojiť inak, čo môže byť napr. formou verejného ospravedlnenia, uverejnením rozsudku, znením jeho odôvodnenia a pod. Vznik objektívnej zodpovednosti štátu za vznik nemajetkovej ujmy tiež predpokladá existenciu príčinnej súvislosti medzi vydaním nezákonného rozhodnutia či nesprávnym úradným postupom a vznikom nemajetkovej ujmy. Nemajetková ujma predstavuje zásah do inej, než majetkovej sféry poškodeného, a teda môže predstavovať rôzne negatívne následky do osobnostnej integrity poškodeného vplývajúce na jeho česť, vážnosť, povesť, doterajší súkromný a pracovný život, rodinné vzťahy, spoločenské postavenie a pod. Zákon pri určovaní výšky nemajetkovej ujmy výslovne, demonštratívny výpočetom, stanovuje kritériá, ktoré je potrebné vždy posúdiť s ohľadom na konkrétne skutkové okolnosti každého individuálneho prípadu. Stanovenie výšky nemajetkovej ujmy nie je tak ponechané na ľubovôľu súdu, ale musí byť založené na konkrétnych a preskúmateľných hľadiskách, ktoré musia vychádzať zo skutkového stavu na základe dokazovania vykonaného najmä na zisťovanie konkrétnych následkov v jednotlivých oblastiach života (spoločenskej, pracovnej, rodinnej) dotknutej osoby, v ktorom smere dôkazné bremeno zaťažuje poškodeného. V tejto súvislosti možno vo všeobecnosti konštatovať, že určujúcim vodítkom pre stanovenie výšky nemajetkovej ujmy by mala byť jej primeranosť. Z uvedenej právnej úpravy, ktorá stanovuje okruh skutočností, na ktoré je potrebné pri určení výšky peňažnej náhrady nemajetkovej ujmy prihliadnuť, potom vyplýva, že nárok na peňažnú náhradu nemajetkovej ujmy nemožno vyvodiť už zo samotnej existencie nezákonného rozhodnutia alebo nesprávneho úradného postupu, bez zreteľa na následky dopadu vzniknutej ujmy na jednotlivé stránky života dotknutej osoby, závažnosť ujmy a okolnosti, za ktorých k nej došlo.

34. Súd v sporovom konaní rozhoduje predovšetkým na základe žaloby, v ktorej žalobca v súlade s § 127 a s § 132 CSP okrem iného pravdivo a úplne píše rozhodujúce skutočnosti a označí dôkazy na ich preukázanie. Žalobca v žalobe tvrdil, že mu nemajetková ujma vznikla v súvislosti s vydaním nezákonného rozhodnutia OCP PZ Dunajská Streda zo dňa 14.10.2011 o zaistení (ktoré bolo následne po podaní opravného prostriedku zrušené). Žalobca bol pozbavený osobnej slobody od 14.10.2011 do 28.10.2011 po dobu 15 dní, dňa 28.10.2011 bol zo Slovenskej republiky vyhostený do Ruskej federácie na základe osobitného rozhodnutia o vyhostení. Žalobca si uplatnil nemajetkovú ujmu za porušenie práva na osobnú slobodu, svoje zraniteľné postavenie, odlúčenie od rodiny. K žalobe pripojil rozhodnutie o zaistení zo 14.10.2011, žiadosť o urýchléné rozhodnutie zo dňa 31.10.2011, rozsudok KS v TT zo dňa 09.01.2012, ktorým bolo zrušené rozhodnutie o zaistení zo dňa 14.10.2011, návrh na predbežné prerokovanie nároku z 13.06.2012 adresovanú MV SR a odpoveď MV SR na žiadosť zo dňa 22.10.2012. O takto vymedzenom nároku žalobcu bolo povinnosťou súdu konať a rozhodovať. Pokiaľ súd prvej inštancie sa v odôvodnení rozsudku zmieňoval v tom smere, že žalobcovi bola rozhodnutím o vyhostení spôsobená nemajetková ujma, súd prvej inštancie v rozpore so žalobou rozšíril rozhodujúce skutočnosti, na základe ktorých nárok priznal. Opodstatnená je preto argumentácia žalovaného, že súd prekročil rozsah prieskumu vymedzenom žalobcom v žalobe. Odvolací súd sa stotožňuje s názorom žalovaného, že žalobca si v konaní neuplatnil nárok na primerané zadosťučinenie za jeho vyhostenie, či už z dôvodu nesprávneho úradného postupu alebo z dôvodu nezákonného rozhodnutia. Ak sa žalobca mienil domáhať nároku na nemajetkovú ujmu aj z dôvodu jeho vyhostenia, musel podať návrh na zmenu žaloby v súlade s § 95 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (resp. § 139 a § 140 CSP). Aj za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku sa zmena rozhodujúcich skutočností, o ktoré žalobca opiera svoj nárok považovala za kvalitatívnu zmenu žaloby a musel o zmene žaloby rozhodnúť na návrh žalobcu súd (porovnaj rozsudok NS SR sp. zn. 1M Obdo V 19/2007). Uvedené úzko súvisí aj s hmotnoprávnym predpokladom pre podanie žaloby o zaplatenie nemajetkovej ujmy, za ktoré sa považuje žiadosť o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody podaná poškodeným podľa § 15 a nasledujúcich zák. č. 514/2003 Z.z. Z pripojeného návrhu na predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody k žalobe (č.l. 19-20) vyplýva, že žalobca si predbežne uplatnil u oprávneného orgánu len nárok za zaistenie, ktoré považoval za nezákonné. Preto ak by sa aj žalobou domáhal nároku v priamej príčinnej súvislosti s iným nesprávnym úradným postupom, resp. nezákonným rozhodnutím, ako vymedzeným v návrhu na predbežné prerokovanie nároku, nemôže byť v tomto konaní pred súdom úspešný, pretože nesplnil hmotnoprávny predpoklad pre priznanie nároku určený osobitným predpisom.

35. Zo samotnej žaloby v danej veci ale vôbec nevyplýva, aké dôkazy navrhuje žalobca na preukázanie svojich tvrdení vykonať. Do spisu založil výlučne rozhodnutie o zaistení a zrušujúci rozsudok o zaistení. Ostatné rozhodnutia súvisiace s vyhostením sú po právnej stránke irelevantné (ako bolo vyššie uvedené), pretože v súvislosti s vyhostením si žalobca doposiaľ neuplatnil žiaden nárok. Z uvedeného dôvodu bol záver súdu o priznaní nemajetkovej ujmy v peniazoch za nezákonné zaistenie žalobcu predčasný a v podstate neodôvodnený a nepreskúmateľný. Za riadne odôvodnenie nároku na zaplatenie nemajetkovej ujmy v peniazoch v tomto konaní nemožno považovať opísanie častí odôvodnení z rôznych zrušujúcich rozhodnutí v správnom konaní.

36. Odvolací súd, vychádzajúc z ustálenej rozhodovacej praxe všeobecných súdov, a rovnako Ústavného súdu Slovenskej republiky (napr. uznesenie sp. zn. IV. ÚS 1/2012), poukazuje na to, že dôkazná povinnosť na preukázanie splnenia kvalifikovaných podmienok pre priznanie nemajetkovej ujmy, ako i kritérií pre určenie jej výšky, stíha výlučne poškodeného. V spore o náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej nezákonným rozhodnutím, resp. nesprávnym úradným postupom musí súd skúmať (na návrh žalobcu) existenciu konkrétnych následkov takéhoto nesprávneho postupu orgánov štátu a vyžadovať v tomto smere od žalobcu unesenie dôkazného bremena. Takáto argumentácia je v súlade s § 17 ods. 2 zák. č. 514/2003 Z.z., ktorý nepochybne vznik nároku na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch okrem existencie samotného nezákonného rozhodnutia (alebo nesprávneho úradného postupu) podmieňuje i tým, že na poskytnutie primeraného zadosťučinenia nepostačuje konštatovanie porušenia práva a vzniknutú nemajetkovú ujmu nemožno reparovať inak.

37. Je pravdou, že v danej veci súd medzitýmnym rozsudkom zo dňa 25.4.2014 č.k. 5C 1/2013-229 rozhodol, že nárok žalobcu na zaplatenie nemajetkovej ujmy spôsobenej pri výkone verejnej moci podľa zákona č. 514/2013 Z. z. je daný, a tento rozsudok bol odvolacím súdom potvrdený rozsudkom zo dňa 28.2.2017 č. k. 9Co/13/2016-261, ale medzitýmnym rozsudkom bolo možné rozhodnúť len o základe nároku (preto správne mal výrok tohto rozsudku znieť základ nároku na náhradu škody

podľa osobitného zákona je daný) a preto nie je možné chápať medzitýmny rozsudok ako rozsudok, ktorým by bolo vylúčené, aby súd prvej inštancie vyhovel žalobe žalobcu v časti, v ktorej by sa domáhal konštatovania porušenia práva a s prihliadnutím k vykonanému dokazovaniu by vo zvyšku (o zaplatenie nemajetkovej ujmy) prípadne žalobu zamietol. Citované ustanovenie § 17 ods. 2 zák. č. 514/2003 Z.z. vyslovene predpokladá, že existujú prípady, kedy samotné konštatovanie porušenia práva je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom a len v prípade ak toto nie je postačujúce, môže súd priznať aj nárok na zaplatenie nemajetkovej ujmy v peniazoch, ak ju nie je možné uspokojiť inak. Konštatovanie porušenie práva bude postačujúcim zadosťučinením v prípadoch preukázaných menej závažných následkov nezákonného rozhodnutia, resp. nemajetkovej ujmy.

38. V prípade, ak súd prvej inštancie by nedospel k záveru, že samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím, bude jeho povinnosťou sa zaoberať primeranosťou priznanej náhrady nemajetkovej ujmy. Určujúcim vodítkom pre stanovenie výšky nemajetkovej ujmy by mala byť jej primeranosť. Z právnej úpravy, ktorá stanovuje okruh skutočností (§ 17 ods. 3 zák. č. 514/2003 Z.z.), na ktoré je potrebné pri určení výšky peňažnej náhrady nemajetkovej ujmy prihliadnuť, potom vyplýva, že nárok na peňažnú náhradu nemajetkovej ujmy nemožno vyvodiť len zo samotnej existencie nezákonného rozhodnutia, bez zreteľa na následky dopadu vzniknutej ujmy na jednotlivé stránky života dotknutej osoby, závažnosť ujmy a okolnosti, za ktorých k nej došlo. Odvolací súd považuje za potrebné zdôrazniť, že zrušenie rozhodnutia ktoré bolo nedostatočne odôvodnené v konaní o zaistení nepochybne znamená samo osebe pre poškodeného určitú imateriálnu ujmu, to však ale poškodeného nezbavuje povinnosti preukázať v prípade uplatňovania peňažnej náhrady vznik tejto nemajetkovej ujmy v jednotlivých oblastiach života a intenzitu zásahu, ako aj to, že iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočne účinným a efektívnym prostriedkom na vyváženie či zmiernenie tejto vzniknutej ujmy. Hoci aj v dôsledku zrušeného rozhodnutia možno ujmu spočívajúcu v neistote poškodeného o výsledku konania predpokladať, je ale už predmetom ďalšieho dokazovania posudzovanie, či ide o ujmu nepatrnú alebo značnú, kedy je na poškodenom, aby svoje tvrdenia o existencii takých relevantných skutočností, ktoré umocňujú hĺbku zásahu, alebo významne ovplyvňujú jeho životnú situáciu, v konaní hodnoverne preukázal. Pri posudzovaní intenzity zásahu je za určujúce hľadisko potrebné považovať charakter konania, v ktorom ujma vznikla, keďže ujma vzniknutá v ne/sporovom konaní môže byť iná, ako ujma vzniknutá v exekučnom konaní a rovnako treba rozlišovať medzi konaním civilným, trestným či správny a napokon treba vziať osobitne na zreteľ aj predmet konania z hľadiska jeho významu pre stranu (trestné konanie, konanie starostlivosti o maloletých, o osobnom stave, pracovnoprávne spory, konania týkajúce sa života a zdravia) a ochrany akých práv či právom chránených záujmov sa v ňom dovoľáva, s prihliadnutím aj na jej osobné pomery či iné konkrétne skutkové okolnosti každého individuálneho prípadu (vysoký vek, zdravotný stav a pod.); zvýšený význam predmetu konania pre osobu poškodeného musí táto osoba v konaní nielen tvrdiť, ale aj spoľahlivo preukázať.

39. V prejednávanej veci súd prvej inštancie len konštatoval, že výšku priznanej nemajetkovej ujmy považoval za primeranú, zohľadniac dobou trvania manželského zväzku, viac ako rok, vážny zásah do vzťahu rodiča a dieťaťa v útlom veku, nemožný byť zúčastnený na výchove dieťaťa, sťažená ekonomická situácia rodiny, keď manželka nemohla vycestovať za manželom do neistého prostredia v Ruskej federácii, autonómnej republiky Čečensko a nemajetková škoda zodpovedá aj dobe zaistenia od 14.10.2011 do 28.10.2011 (15 dní). V prejednávanej veci sa súd vôbec nezaoberal intenzitou zásahu, nevykonal žiadne dokazovanie na preukázanie vzniku nemajetkovej ujmy v príčinnej súvislosti s nezákonným rozhodnutím, nevysporiadal sa s otázkou, prečo iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočne účinným a efektívnym prostriedkom na vyváženie či zmiernenie vzniknutej ujmy.

40. Pri určovaní výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch je dôležitým aspektom to, aby jej výška odrážala všeobecne zdieľané predstavy o spravodlivosti. Pri stanovení výšky nemajetkovej ujmy je nutné použiť princíp proporcionality tiež tým spôsobom, že súd porovná čiastky tejto náhrady prisúdené v iných prípadoch a to nie len v podobných, ale aj ďalších, v ktorých išlo o priznanie nemajetkovej ujmy v peniazoch za nezákonné rozhodnutie (zaistenie v správnom konaní). Ak zákon nestanovuje ani rámcovo čiastky pre odškodnenie nemajetkovej ujmy, musí sa pri rozhodovaní o jej výške v každom prípade súd oprieť o doterajšiu rozhodovaciu prax a porovnať skutkovo podobné prípady aj v smere výšky priznanej nemajetkovej ujmy. Odvolací súd v tomto smere poukazuje napríklad na vec sp. zn. 10Co/132/2016 (rozsudok KS v TT), kde boli uvádzané jednotlivé rozhodnutia s priznanou výškou nemajetkovej ujmy

a aj keď ide o veci len podobné z dôvodu, že v uvedenom rozhodnutí bola priznávaná nemajetková ujma za prietahy v konaní (ale na základe zhodných predpokladov), povinnosťou súdu prvej inštancie bude porovnať, aká nemajetková ujma bola doposiaľ priznaná v skutkovo podobných prípadoch za zaistenie na základe nezákonného rozhodnutia. Ako príklad je tiež možné uviesť rozsudok tunajšieho súdu 23Co/441/2016 (dostupný voľne na internete), na základe ktorého bola poškodenému žalobcovi priznaná nemajetková ujma za väzbu za 902 dní vo výške 4.978,59 eura, potom ako bol spod obžaloby oslobodený, pričom súd prihliadol ku všetkým podstatným okolnostiam (vrátane osoby poškodeného žalobcu, jeho doterajší život, správanie a pod.).

41. Žalobca navrhuje priznať náhradu nemajetkovej ujmy podľa § 7 a 8 zák. č. 514/2003 Z.z. Z ustanovenia § 7 citovaného zákona vyplýva, že nemajetkovú ujmu je možné priznať aj za iné pozbavenie osobnej slobody ako zatknutím alebo zadržaním (podľa trestného práva), ale podľa názoru odvolacieho súdu je potrebné prihliadnuť aj na charakter pozbavenia osobnej slobody podľa trestného práva a podľa správneho práva, pretože zaistenie v Útvare policajného zaistenia pre cudzincov v Medveďove nemusí mať tak prísne pravidlá a obmedzenia ako zatknutie a zadržanie vykonávané v ústave na výkon väzby a odňatia slobody.

42. Odvolaciemu súdu z vyššie uvedených dôvodov neostávalo iné, než v záujme zachovania práva sporových strán na riadny dvojinštančný proces so všetkými jeho atribútmi (zahŕňajúci vykonávanie základného dokazovania, dostatočné právne posúdenie veci a vypracovanie rozhodnutia s odôvodnením zodpovedajúcim úprave v § 220 ods. 2 CSP) rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 389 ods. 1 písm. b) a c) CSP zrušiť a podľa odseku 2 rovnakého paragrafu i zákona, vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

43. Povinnosťou súdu prvej inštancie v ďalšom konaní bude sa riadiť vyššie uvedeným právnym názorom odvolacieho súdu. V prvom rade súd prvej inštancie správne označí žalovaného. Žalovaným nie je v prejednáwanej veci Ministerstvo vnútra, ale Slovenská republika, konajúca prostredníctvom Ministerstva vnútra, ako to upresnil žalobca v podaní doručenom súdu prvej inštancie 4.10.2013 (č.l. 168). Slovenská republika konajúca prostredníctvom konkrétneho orgánu a Ministerstvo vnútra sú dva rozdielne subjekty s právnou subjektivitou, ktoré v žiadnom prípade nemožno zamieňať. Doposiaľ žalobca nenavrhol na preukázanie vzniku nemajetkovej ujmy vykonať žiadne dokazovanie, doposiaľ bolo vykonané dokazovanie, ktoré možno považovať za relevantné vo vzťahu k rozhodnutiu vo veci samej na základe podanej žaloby len rozhodnutím o zaistení zo dňa 14.10.2011 (č.l. 6), rozsudkom KS v TT, ktorým bolo rozhodnutie o zaistení zrušené z 09.01.2012 (č.l. 15) a žiadosťou o predbežné prerokovanie nároku z 22.10.2012 (č.l. 21), čím bola preukázaná existencia nezákonného rozhodnutia a splnený hmotnoprávny predpoklad pre podanie žaloby o náhradu škody podľa § 15 zák. č. 514/2003 Z.z.

44. Vznik nemajetkovej ujmy na strane žalobcu doposiaľ preukázaný nebol a žalobca nenavrhol ani len vypočúť ho, prípadne nenavrhol vykonať dokazovanie na preukázanie svojich tvrdení. Z obsahu spisu je zrejmé, že rozsudkom KS v BA z 23.11.2012 (č.l. 157) bolo rozhodnutie Prezídia PZ, Úradu hraničnej a cudzineckej polície v Bratislave o vyhostení a o zákaze vstupu žalobcu na územie SR zrušené (po podaní žaloby žalobcu č.l. 104). Najvyšší súd SR rozsudkom zo dňa 19.03.2013 (č.l. 146) rozsudok KS v BA potvrdil. V súčasnosti neexistuje žiadne rozhodnutie, ktoré by žalobcovi bránilo vstup na územie SR, ako to tvrdil žalobca.

45. Doposiaľ tvrdené obmedzenie osobnej slobody žalobcu po dobu necelých 15 dní, nemožnosť počas tejto doby viesť rodinný život a starať sa o maloleté dieťa na základe nezákonného rozhodnutia o zaistení (s prihliadnutím na medzitýmny rozsudok) je možné považovať za menej závažný následok porušenia práv žalobcu. Je všeobecne známe, že rodič v bežných životných situáciách opúšťa rodinu a deti aj na dlhší čas, napríklad v prípade, ak odchádza za prácou do cudziny na turnusy, ktoré sú aj dlhšie ako 2 týždne, aby zabezpečili finančne svoje rodiny, preto samotné odlúčenie žalobcu od rodiny na dobu dvoch týždňov nemôže sám osobe predstavovať závažný zásah do práv žalobcu. Z uvedeného dôvodu prichádza do úvahy priznanie zadosťučinenia formou konštatovania porušenia práva žalobcu. Žalovaný však vo vyjadrení doručenom súdu 20.01.2014 (č.l. 188 - 194) okrem iného namieta správnosť prvého výroku uplatneného žalobou a uvádza dôvody nesprávnosti v poradí prvého výroku, ktorého sa žalobca žalobou domáha. Bude preto úlohou súdu prvej inštancie vysporiadať sa s argumentáciou žalovaného, či určovaní výrok, ktorého sa žalobca žalobou domáha je alebo nie je nárokom uplatneným v súlade s §

17 ods. 2 zák. č. 514/2010 Z.z. Žalobe v tejto časti môže vyhovieť len v prípade, ak dospeje k záveru, že ide o nárok uplatnený v súlade s § 17 ods. 2 cit. zákona.

46. V súlade s § 17 ods. 3 citovaného zákona v prípade, ak žalobca navrhne vykonať dokazovanie na vznik nemajetkovej ujmy a súd takéto dokazovanie vykoná a bude prichádzať do úvahy, že by súd prvej inštancie priznával aj nemajetkovú ujmu vysporiada sa so skutočnosťami vyplývajúcimi zo spisu týkajúcimi sa osoby žalobcu (ako poškodeného). Z obsahu spisu vyplýva (z podania žalobcu na č.l. 9), že konaniu o zaistení a vyhostení žalobcu predchádzalo konanie o udelenie povolenia na trvalý pobyt. V tomto konaní nebol ale žalobca úspešný, pretože nebol schopný predložiť výpis z registra trestov krajiny, ktorej bol štátnym občanom (Ruskej federácie), nebol úspešný ani v konaní o udelenie azylu. Ak žalobca nebol úspešný v konaní o udelenia na trvalý pobyt znamená, že nepreukázal svoju bezúhonnosť v súlade s platnými právnymi predpismi nášho štátu (zákon o pobyte cudzincov), t.j. nesplnil si svoju zákonnú povinnosť. Napriek tomu, že žalobca bol zaradený do programu dobrovoľných návratov IOM a žalobca v odvolaní proti rozhodnutiu o vyhostení (č.l. 59-61) tvrdil, že v prípade realizácie výkonu rozhodnutia o vyhostení hrozí žalobcovi mučenie, neľudské a ponižujúce zaobchádzanie, napokon sám dobrovoľne vycestoval do krajiny svojho pôvodu vybaviť si tam doklady potrebné pre udelenie trvalého pobytu (t.j. nie je zrejmé, či žalobca v svojich podaniach nezavádzal). Sám žalobca v podaní na č.l. 12 uvádza, že bol na našom území odsúdený za trestný čin falšovania a pozmeňovania verejnej listiny, uvedenú skutočnosť zľahčuje tým, že za tento skutok nemôže, pretože z rodina z Ruska mu poslala falošný vodičský preukaz. Je však možné predpokladať, že počas trestného stíhania bola daná možnosť žalobcovi preukázať, že disponuje aj riadnym (nie falošným) vodičským preukazom, preto bolo len ťažko možné dospieť k záveru, že žalobca nevedel, že vodičský preukaz je falošný. Sám žalobca tiež pripúšťa, že bolo voči nemu vedené trestné stíhanie za ublíženie na zdraví a prevádzachstvo a pre tieto konania má tiež svoje ospravedlňujúce argumenty. Z obsahu rozhodnutia o zaistení je zrejmé, že žalobca sa k veci odmietol vyjadriť, ako aj poskytnúť informácie k jeho pobytu a k minulosti. Nie je preto zrejmé, z akého dôvodu žalobca nespolupracoval s políciou, neuvádzal informácie na svoju obranu, nesnažil sa zabrániť vydaniu pre neho nepriaznivého rozhodnutia. V spise sa nenachádza žiadna informácia o spôsobe života žalobcu, napríklad kde v minulosti študoval, pracoval, ako sa živil a pod. Podľa názoru odvolacieho súdu žalobca, bez ohľadu na to, že je cudzím štátnym občanom má nie len svoje práva, ale aj svoje povinnosti. Nestačí poukazovať len na to, že tu má manželku a dieťa (čo je v podstate jediné tvrdenie žalobcu, od ktorého odvodzuje všetky svoje práva), ale v prípade, ak sa domáha svojich iných práv, musí pre priznanie nároku preukázať aj ostatné predpoklady tak, ako to zákon stanovuje. Žalobca si tiež protirečí tým, že na jednej strane tvrdí, akým závažným spôsobom bolo zasiahnuté do jeho práva na rodinný život, ako bol odlúčený od manželky a maličkého dieťaťa a na druhej strane uvádza, že sa mu s manželkou narodili ďalšie deti. Po prípadnom doplnení dokazovania na návrh strán súd prvej inštancie vykonané dôkazy súd vyhodnotí, vo veci opätovne rozhodne a rozhodnutie v súlade s § 220 ods. 2 a 3 CSP odôvodní. V novom rozhodnutí rozhodne súd prvej inštancie i o trovách tohto odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 CSP).

47. Uznesenie prijal senát odvolacieho súdu hlasovaním v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok dovolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok dovolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia dovolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prevej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).